

УДК 351.811.12

А. М. Коптєв, ад'юнкт

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
 Кафедра адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності
 пр. Гагаріна, 26, Дніпро, 49000, Україна

ПЕРЕДОВИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ В ДІЯЛЬНОСТІ СЕРВІСНИХ ЦЕНТРІВ МВС

Статтю присвячено розгляду особливостей практики використання сучасних автоматизованих систем в діяльності сервісних центрів МВС, зокрема інтерактивних ресурсів з можливістю відображення в режимі реального часу вчинених правопорушень, локалізації та позиціонування сил та засобів Національної поліції та інших.

Ключові слова: автоматизовані системи, інформаційні ресурси, сервісні центри МВС, Національна поліція.

Постановка проблеми. В умовах інтенсивної інформатизації всіх сторін життя суспільства, формування глобальної інформаційної мережі зростають вимоги до рівня інформаційного забезпечення діяльності державних органів. Реформування МВС вимагає адекватного та своєчасного інформаційного-технічного забезпечення діяльності її підрозділів, зокрема сервісних центрів МВС. В наш час вже неможливо ефективно протидіяти злочинності без належного технічного забезпечення підрозділів МВС України. Тому їх діяльність має здійснюватися на основі програмних продуктів, комп'ютерного та телекомунікаційного обладнання, яке не поступається іншим державним органам, підприємствам, установам та організаціям державної та недержавної форм власності.

В той же час, правозастосовча практика діяльності сервісних центрів МВС показує, що потрібно вдосконалювати їх інформаційне, матеріально-технічне та нормативне забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням технічного забезпечення діяльності МВС України приділено увагу у працях таких вчених О. Андрійко, О. Байбакової, О. Бандурки, І. Бачило, В. Білоуса, Л. Борець, А. Васильєва, Р. Калюжного, В. Негодченка, О. Кузьменко, М. Кучерявенко, Ф. Колонтаєвського, Л. Коренєва, М. Лошицького, І. Мар'янова, Р. Мельника, Т. Мінки, Ю. Поповича, І. Руколайніна, В. Плішкіна, Л. Савченко, О. Синявської, В. Сущенка, В. Тесленка та інших.

Але, враховуючи процес реформування МВС України та його складових підрозділів, це питання потребує додаткового вивчення, зокрема в частині використання автоматизованих систем.

Метою статті є розгляд передового досвіду використання автоматизованих систем в діяльності сервісних центрів МВС, надання пропозицій щодо вдосконалення такої діяльності.

Виклад основного матеріалу. Концепцією першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ передбачено застосування в діяльності Національної поліції сучасних автоматизованих інформаційних, телекомунікаційних та інших систем, зокрема упровадження:

- єдиної системи електронного документообігу із сучасними механізмами її захисту, уніфікованими базами даних, системою планування поточної діяльності та дистанційного контролю за якістю роботи окремих виконавців;
- інтерактивних ресурсів з можливістю відображення в режимі реального часу вчинених правопорушень, локалізації та позиціонування сил та засобів правоохоронних органів;
- захищених засобів відеофіксації на потенційно критичних об'єктах, службових транспортних засобах, а також форменому одязі окремих категорій правоохоронців;

- терміналів реєстрації відвідувачів із зазначенням часу перебування в окремих приміщеннях органів внутрішніх справ;
- системи безготівкової оплати штрафів [1].

Стосовно інтерактивних ресурсів з можливістю відображення в режимі реального часу вчинених правопорушень, локалізації та позиціонування сил та засобів правоохоронних органів слід згадати презентовану в м. Маріуполь Донецької області сучасної системи відеоконтролю.

Ця система функціонує на базі Єдиного сервісно-аналітичного центру (UASC), створеного при управлінні поліції Донеччини. Центр – поки єдиний в Україні, а за рівнем свого технічного забезпечення – четвертий у світі.

Можливості цієї системи полягають в тому, що за допомогою камер, встановлених на вулицях Маріуполя, поліцейські зможуть в режимі реального часу відстежувати переміщення автомобілів, які з тих чи інших причин розшукуються правоохоронцями. Зокрема, йдеться про розшук викрадених авто, а також тих транспортних засобів, водії яких порушили Правила дорожнього руху або причетні до скоєння злочину.

Система дозволяє фіксувати і обробляти досить значні масиви інформації одразу за кількома параметрами: оточуюча обстановка (пора доби, погодні умови), обробка інформації про тип, марку, модель і колір автомобіля, його номерний знак. Крім того, система дозволяє проводити пошук збігів за обличчями тощо.

Також система дає змогу робити аналіз необхідної інформації упродовж відрізка часу, заданого оператором. У разі виявлення розшукуваного автомобіля система виділяє номерний знак автомобіля-порушника червоним кольором та інформує оператора звуковим сигналом.

Зараз оператори аналітичного центру обробляють інформацію з 37 відеокамер, які транслюють відео з вулиць міста. У перспективі кількість камер буде збільшена до 70. Зазначена система є дуже корисною в роботі поліції. Вона виконує превентивну функцію, аби поліцейські могли протидіяти будь-якому порушенню [2].

В єдину систему зведені всі дзвінки на лінії 102 (на першому етапі Маріуполь, Краматорськ, Слов'янськ та Торецьк, на другому етапі буде підключена вся територія області), обробка та аналіз дзвінків, забезпечення управління нарядами патрульної поліції та обробка інформації системи інтелектуального відео нагляду.

Система інтелектуального відеоспостереження складається з мережі відеокамер, встановлених на ключових перехрестях, на блокпостах, в місцях масового скупчення людей і інших стратегічних точках. Зараз вже закуплено 37 інтелектуальних відеокамер виробництва німецької фірми Mobotix, які призначені для роботи в складних погодних умовах і технологічних умовах.

Далі інформація з камер спостереження передається на сервери, де обробляється за спеціально розробленим саме для Донецької області алгоритму. В автоматичному режимі система здатна аналізувати наступні параметри:

- розпізнавати номер автомобіля і перевіряти, чи не знаходиться даний автомобіль в розшуку, визначати відповідність автомобіля і його номерного знака реєстраційної документації на цей автомобіль;
- розпізнавати колір, тип, марку та модель транспортного засобу;
- розпізнавати обличчя в різному ракурсі на відеоматеріалах з різних джерел (відеопотік, файли), пошук відповідності в базі даних розшукуваних осіб;
- детектор осіб, які перебувають на передніх сидіннях автомобіля;
- виявлення скупчення людей, в тому числі в несанкціонованих або незвичайних місцях;
- оцінка щільності людей в стратегічних місцях населених пунктів;
- індексування подій в умовах дорожнього руху (щільність потоку, затори, масове скупчення автотранспорту), в тому числі в зонах паркування;
- детектор забутих (залишених) речей і об'єктів та їх власників;
- детектор забороненого або незвичайного пересування транспорту або людей;

- детектор фактів перетину заборонених зон (прохід або проїзд);
- фіксація фактів руху людей в заданому напрямку (входи, виходи, переходи, коридори певних об'єктів);
- фіксація появи людини або автомобіля в зоні спостереження (вулиця, площа, перехрестя, парк і т.д.) [3].

«Всі процедури, які ми робимо, знаходяться у рамках чинного законодавства. Ці дані будуть доступні винятково тоді, коли відбуваються правопорушення. І на сьогоднішній момент особливо у містах, які розташовані неподалік від лінії бойових дій, ми віддаємо пріоритет спочатку забезпеченню безпеки, а потім – всьому іншому», – наголосив Арсен Аваков, зазначивши, що через кілька місяців суспільству представлять статистику та результати роботи UASC [2].

Що стосується впровадження засобів відеофіксації, відзначимо, що нова патрульна поліція забезпечена камерами відеофіксації на форменому одязі майже на 100 %. Інші служби Національної поліції таких переваг поки що не мають. Так само не вистачає відео реєстраторів на транспортних засобах, які б забезпечували б доказову справу при фіксації правопорушень.

Вдалою можна назвати і реформування у сфері зв'язку з громадянами. По всій країні за Європейським досвідом створено Центри управління нарядами поліції – колл-центри «102», які працюють наступним чином. У одному залі центру знаходяться оператори, які приймають дзвінки, серед них обов'язково є психолог, адже робота тут стресова. Також на зміні працює хоча б один працівник зі знанням англійської мови. У другому залі працюють диспетчери, які безпосередньо координують роботу правоохоронців. Перед кожним диспетчером – великі монітори для оперативного реагування.

Відтепер усі дзвінки, які поступають на лінію «102», надходять до єдиного колл-центру. Раніше дзвінки надходили до чергових частин і від громадян було чимало нарікань на таку роботу, адже часто там навіть відмовлялися реєструвати заяви про кримінальні правопорушення. Кількість дзвінків збільшилась майже вдвічі, що говорить про підняття довіри до поліції. Так, багато з них не мають безпосереднього відношення до роботи поліції, але оператори не відмовляють людям у допомозі, переадресовують їх на інші служби, консультують. Наступним кроком є запровадження системи відео нагляду за описаним вище прикладом м. Маріуполя.

Висновки. На наш погляд, використання автоматизованих систем в діяльності Національної поліції потребує подальшого вдосконалення, зокрема нормативного забезпечення. Так, потребує прийняття розроблений МВС України проект наказу «Про затвердження Інструкції щодо формування підсистеми ІТТ custodyrecords» у складі Інформаційного порталу Національної поліції України». Необхідність прийняття даного проекту наказу обумовлюється необхідністю впровадження інформаційно-аналітичного забезпечення та контролю за дотриманням прав і свобод осіб, які утримуються в ізоляторах тимчасового тримання територіальних органах поліції. У зв'язку з цим, потребує внесення відповідних змін до наказу МВС України від 12.10.2009 р. № 436 «Про затвердження Положення про Інтегровану інформаційно-пошукову систему органів внутрішніх справ України».

Список літератури

1. Концепція першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1118-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=247780824>.
2. У Маріуполі презентували сучасну систему відеоконтролю за ситуацією в місті [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://mvs.gov.ua/ua/news/4795_U_Mariupoli_prezentovali_suchasnu_sistemu_videokontrolyu_za_situaciyu_v_misti_FOTO_VIDEO.htm.
3. Интеллектуальная аналитическая система контроля правопорядка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.facebook.com/notes/арсен-аваков/раньше-такая-аналитическая-система-контроля-прав-порядка-работала-только-в-сингапуре/1235219743234796>.

А. Н. Коптев, адъюнкт

Днепропетровский государственный университет внутренних дел
Кафедра административного права, процесса и административной деятельности
пр. Гагарина, 26, Днепр, 49000, Украина

ПЕРЕДОВОЙ ОПЫТ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ АВТОМАТИЗИРОВАННЫХ СИСТЕМ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СЕРВИСНЫХ ЦЕНТРОВ МВД

Резюме

Статья посвящена рассмотрению особенностей практики использования современных автоматизированных систем в деятельности Министерства внутренних дел, в частности интерактивных ресурсов с возможностью отображения в режиме реального времени совершенных правонарушений, локализации и позиционирования сил и средств Национальной полиции и других. На примере Единого сервисно-аналитического центра г. Мариуполь Донецкой области, созданного при Главном управлении полиции в Донецкой области рассмотрен передовой опыт использования автоматизированных систем в деятельности Национальной полиции.

Предложены меры по совершенствованию использования автоматизированных систем в деятельности Министерства внутренних дел, в частности нормативного обеспечения. Предложено принять приказ «Об утверждении Инструкции по формированию подсистемы ИТТ custodyrecords» в составе Информационного портала Национальной полиции Украины».

Ключевые слова: автоматизированные системы, информационные ресурсы, сервисные центры МВД, Национальная полиция.

A. N. Koptev, Post-graduate Student
of Dnepropetrovsk State University of Internal Affairs
the Department of Administrative Law, Process and Administrative Activity
Gagarin Avenue, 26, Dnieper, 49000, Ukraine

BEST PRACTICES OF THE USE OF AUTOMATED SYSTEMS IN THE ACTIVITIES OF THE SERVICE CENTERS OF THE MIA

Summary

The article is devoted to the peculiarities of the practice of using modern automated systems in the activities of the Ministry of Internal Affairs, in particular interactive resources with the ability to display in real time the committed offenses, localization and positioning of forces and assets of the National Police and others. On the example of the Single Service and Analytical Center of Mariupol, Donetsk region, established under the Main Police Directorate in Donetsk region, the best practices of using automated systems in the activities of the National Police were reviewed.

Measures are proposed to improve the use of automated systems in the activities of the Ministry of Internal Affairs, in particular regulatory support. It was proposed to adopt the order «On approval of the Instruction on the formation of the ITT subsystem custodyrecords» in the Information Portal of the National Police of Ukraine».

Key words: automated systems, information resources, service centers of the Ministry of Internal Affairs, the National Police.